гр. София 1756, ул. Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; ЕИК: 175804945, Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 35-БП-ПРСР/16.10.2024 г.

ДО:
Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КН НА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН 2023-2027 Г.

ОТНОСНО: КОМЕНТАРИ НА БАКЕП ВЪВ ВРЪЗКА С ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ, ЗА СКЛЮЧВАНЕ И ИЗМЕНЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ ДОГОВОРИ, ЗА НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ ПО ЧЛ. 73, 74, 75, ЧЛ. 77, ПАРАГРАФ 1, БУКВИ „А", "В" – "Е" И ЧЛ. 78 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/2115, ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, ЗА ОТКАЗ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ И НАМАЛЕНИЯ НА ПЛАЩАНИЯТА, И ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ЗА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ ПО ЧЛ. 73, 74, 75, 77 И 78 ОТ СЪЩИЯ РЕГЛАМЕНТ.

УВАЖАЕМА Г-ЖО ВАСИЛЕВА,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Подготовката на Наредба, която ще определи цялостния подход и начин по който ще се управляват всички инвестиционни интервенции за програмен период 2023-2027 г. е важна стъпка за успешното или неуспешно изпълнение на Стратегическия план.

Във втората редакция на Наредбата са отразени голяма част от нашите предложения, с което считаме, ще се подобрят условията, при които ще се подготвят и изпълняват проектните предложения по инвестиционните интервенции на СП. Въпреки това, все още има разпоредби които могат да бъдат променени и в тази връзка са нашите коментари.

РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Чл. 3. (1) Прием на заявления за подпомагане се открива с акт на ръководителят на управляващия орган на Стратегическия план. С акта се утвърждават условията по реда на чл. 68, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители, определящи:

1. условията за кандидатстване;

2. условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане .

Предложение 1: Да се добави следната точка 3:

3. указания за работа в СЕУ.

Аргументи:

Видно от разпоредбите в Наредбата се планират много кратки реални срокове, в които платформата ще е „отворена“ за подаване на проекти, а същевременно тези които ще подготвят проекти ще им бъде нужно време да разучат добре начина на работа на платформата.

Чл. 3. (2) В условията за кандидатстване могат да бъдат определени и ***допълнителни*** ограничения относно допустимите разходи, инвестиции и кандидати по съответната интервенция.

Не е изяснено „допълнителни“ ограничения спрямо кои ще бъдат определени в акта, с който се открива прием на заявления за подпомагане.

Предложение: На Комитет за наблюдение освен критерии за подбор да се обсъждат и приемат и условията за допустимост на кандидатите и разходите.

Аргументи:

Така ще може всички кандидати да са запознати с най-важните за тях условия достатъчно време преди откриването на прием на заявления за подпомагане. Това е важно, тъй като предвидения в Наредбата срок след публикуване на акта за откриване на прием е много по-малък от настоящите срокове.

Чл. 4. (1) Кандидатите за подпомагане могат да ***искат разяснения*** по условията за кандидатстване в срок до ***три седмици*** след издаване на акта по чл. 3, ал. 1.

Предложение: Да се стартира корекция в ЗПЗП, въз основа на която да се промени този срок. .

Аргументи:

Три седмици след началото на откриването на приема е недостатъчно време, в което да са зададат въпросите. Практиката показва, че въпросите възникват когато започне активната работа по проектите и когато започнат да се събират много от документите. Доказателство за това са всички приеми от предходен период като може да се направи анализ колко от въпросите са подадени през първите три седмици.

Например, по процедура BG06RDNP001-4.012 по ПОДМЯРКА 4.1 от 2021 г. в първите три седмици са подадени **само 88 бр. въпроси от общо 261 бр. за целия прием или малко над 30%!**

Чл. 11. (8) Когато след класирането по ал. 7 има заявления, получили равен общ брой точки по критериите за подбор, с които се надвишава с повече от 50 на сто от бюджета, определен в условията за кандидатстване за съответния прием, се извършва класиране ***по реда на тяхното подаване*** до достигане на 150 на сто от разполагаемия бюджет.

Предложение:

Предлагаме залагането на ред за финансиране на заявления, получили равен общ брой точки по критериите за подбор, да бъде предмет на всяка отделна процедура и да се прецизира спрямо целта и резултатите, които са заложени. Това дава по-голяма гъвкавост и възможност средствата да бъдат разпределени по най-ефективния и целесъобразен за всеки прием начин.

Аргументи*:*

- Времето за подаване **не отразява никакво качество** на проектното предложение, **даже напротив** – често пъти подадените по-рано проекти може да са с повече липсващи или некачествено подготвени документи от тези, които се подават по-късно;

Чл. 12. (1) б) след приключване на посещението на място, резултатите от посещението се изпращат на кандидата чрез СЕУ, включително и в случаите когато кандидатът или упълномощен негов представител не е открит при извършване на посещението на място;

Предложение: след приключване на посещението на място, резултатите от посещението се предоставят на кандидата или негов упълномощен представител, като допълнително се изпращат чрез СЕУ в три дневен срок, включително и в случаите когато кандидатът или упълномощен негов представител не е открит при извършване на посещението на място;

Аргумент: Важно е кандидатите да бъдат запознати на място с резултатите от посещението. Това по никакъв начин не затруднява експертите извършващи проверките, но осигурява публичност за бенефициентите, които са отговорни за изпълнението на проектите и имат пълно право да са своевременно информирани за всяка дейност в рамките на изпълнявания от тях проект. Опитът с ИСУН показва, че изпращането на протоколи от проверки често се забавя, което създава неудобство за бенефициентите, които не могат да изпратят възраженията си веднага след проверката, тъй като трябва да чакат получаването на протокола.

Чл. 12. (3) Държавен фонд „Земеделие“ поддържа база данни с референти цени. Видовете активи и дейности, за които има изготвени референтни цени се публикуват в Условията за кандидатстване, като самите ***референтни цени не се публикуват или оповестяват***.

Предложение: Да се публикуват референтните цени

Аргументи:

1. Няма нищо порочно цените да са публични, даже напротив – така се пресичат опити на кандидати да разберат неофициално тези цени;
2. Голяма част от другите управляващи органи публикуват референтните си цени;
3. ЕК публикува референтните си цени;
4. Вече има практика и по процедурите администрирани от МЗХ/ДФЗ цените да са публични – напр. процедурите по ПВУ;

Преди да откажете това предложение, ДФЗ да изготви анализ от процедурите по ПВУ доколко кандидатите са представили оферти, близки до референтните цени по процедурите по ПВУ, при които цените бяха публикувани - колко са на 100% от тях, колко броя са по-ниски, колко са най- ниските предложени цени, какво е отклонението от максималната/реф цена и всякаква друга полезна информация. Същият анализ да се предостави на членовете на КН и на тази база, УО да вземе информирано решение дали да публикува или не референтните цени.

Чл.12. (5) В случай на липса или нередовност на документи, при възникване на необходимост от предоставяне на допълнителни документи, при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти по ал. 1, т. 1, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни, кандидатът се уведомява чрез СЕУ и се определя срок за тяхното отстраняване, който е не по-кратък от 14 дни за първо уведомително писмо.

Предложение 1: да се потвърди, че при уведомяването чрез СЕУ, кандидатът получава автоматично и мейл.

Аргумент: Така ще бъдат уведомени всички кандидати на момента на поставянето на искането в СЕУ и

Чл. 13. (1) Заявлението за подпомагане получава пълен или частичен отказ за финансиране в случай на:

8. недостатъчен бюджет за финансиране на подаденото заявление за подпомагане, определен в условията за кандидатстване;

Предложение: да не се отказват проектите, които са разгледани, но за които няма бюджет към момента на оценката

Аргумент: В случай, че има разгледани и оценени проекти, които не са отказани, същите ще могат да бъдат финансирани при отказ на част от кандидатите да изпълнят проектите си и освобождаване на бюджета заделен за тях.

Ред за сключване и изменение на административните договори

Чл.14. (2) В срок от 15 дни от изтеглянето на акта за пълно или частично одобрение по чл. 12, ал. 9 от СЕУ кандидатът има право да подпише административен договор. Договорът се предоставя заедно с акта за одобрение.

Коментар: С този текст се предвижда да се гледат документите, които са необходими за сключване на договор по всички проекти, които влизат в 150% от бюджета, а не само по проектите, които ще са одобрени.

Предложение: Да се преглеждат документите за договор само на проектите, които ще бъдат поканени и да се редактира целият член по съответния начин.

Аргумент: Експертите от ДФЗ ще бъдат по-малко натоварени и ще се спести време за разглеждане на проектите.

Чл.14. (7) На всеки кандидат от списъка по чл. 12, ал. 8, т. 3 (***списъка с „резервни“ проекти***)се изпраща административен акт за отхвърляне на заявлението за подпомагане, след прилагане на процедурата по ал. 6.

Предложение: Да не се отхвърлят проектите от този списък.

Аргументи:

- Липсват аргументи защо е нужно да се отхвърлят проекти, които са разгледани и на практика одобрени
- По част от процедурите сроковете за изпълнение са дълги (36 месеца). В това време е сигурно, че поне 15-20% от тях няма да се изпълнят. Ако този ресурс не се разпредели между одобрените, но резервни проекти, има риск да се загубят средства – особено в края на периода когато няма да има време за нови приеми.

Чл. 15. (6) В срок до един месец от подаването на искането за изменение, а когато са изискани документи и/или информация по ал. 5 – до 14 дни от изтичане на срока за представянето им, Управляващият орган, съответно Държавен фонд „Земеделие“ за интервенциите, делегирани с договора по чл. 50, ал. 4 от ЗПЗП, одобрява или отказва исканата промяна.

Предложение: В срок до един месец от подаването на искането за изменение, а когато са изискани документи и/или информация по ал. 5 – до датата на представянето им или до изтичане на срока за представянето им, Управляващият орган, съответно Държавен фонд „Земеделие“ за интервенциите, делегирани с договора по чл. 50, ал. 4 от ЗПЗП, одобрява или отказва исканата промяна.

Аргумент: Условието за удължаване на срока с до 14 дни от изтичане на периода за представяне на документи за разглеждане на анекси значително удължава времето за одобрение на измененията. Това постави изпълнението на проектите в риск и по никакъв начин не стимулира бенефициентите да предоставят изисканите документи в най-кратки срокове, с което да се облекчи работата и на проверяващите експерти. Практиката различни по вид документи да се изискват в отделни кореспонденции още повече забавя сключването на анекси, което е един от основните проблеми в процеса на изпълнение на проектите.

Чл. 23. (1) Административните проверки при закупуване на активи включват минимум едно посещение на място с цел проверка на реализирането им. Посещение на място може да не се извършва, когато искането за плащане е включено в извадката за проверка на място.

Предложение: Да се предвиди изготвяне на доклад и предоставянето му на бенефициента.

Аргумент: В настоящия текст на наредбата това е изпуснато, а без него на бенефициента не са известни констатациите от посещението на място. Изключително важно е бенефициентите да са запознати с констатациите от извършените проверки, тъй като изцяло отговорни за изпълнението на инвестицията.

Чл. 28. (1) Бенефициентът представя обезпечение по авансово плащане под формата на:

(3) Обезпечението по ал. 1 трябва да е:

1. със срок на валидност, равен на срока за изпълнение на одобрения проект, посочен в административния договор, удължен с 12 месеца;

Предложение: (3) Обезпечението по ал. 1 трябва да е:

1. със срок на валидност, равен на срока за изпълнение на одобрения проект, посочен в административния договор, удължен с 6 месеца;

Срок от 12 месеца след крайната дата за изпълнение на одобрения проект е изключително финансово обременяващ и ненужен за бенефициентите. Считаме че е редно да се запази прилаганият до сега срок от 6 месеца. Считаме че е добре и да се помисли авансовото плащане да може да се гарантира не само с банкова гаранция, но и със застраховка, както е предвидено по ЗОП.

Междинно и окончателно плащане

Чл. 33. (1) Бенефициентът може да подаде искане за междинно плащане, когато е предвидено в административния договор.

Предложение: Да отпадне изискването междинното плащане да е предвидено в административния договор.

Аргументи:

1. Наясно сме, че ДФЗ поставя това изискване с цел планиране на средства. Същевременно, при близо 100% от проектите не се изпълнява междинното плащане по начина, по който е предвидено в договора. Т.е. тази информация за планирани междинни плащания не е вярна и дори подвежда ДФЗ.

2. Същевременно, когато бенефициентите са длъжни предварително да заявяват междинно плащане, а същото не се изпълни, се налага да се прави анекс към договора, което е допълнителна административна тежест за бенефициента и за експертите от ДФЗ.

3. В голяма част от договорите няма планирани междинни плащания и в тези случаи бенефициентите искат анексиране за включването им, което е отново допълнителна административна тежест за бенефициента и за експертите от ДФЗ.

Чл. 50. (1) Държавен фонд „Земеделие“, отказва изцяло или частично изплащането на финансовата помощ, когато:

2. одобреният проект е изпълнен неточно, включително когато бенефициентът е придобил активи и/или изпълнил дейности – предмет на подпомагането, с технически параметри, различни от одобрените от Държавен фонд „Земеделие“, или от Управляващия орган или в отклонение от количествено-стойностна сметка, когато констатираните различия/отклонения водят до недопустимост или необоснованост на заявените за подпомагане дейности или разходи, или засягат основната цел на

проекта, или променят предназначението на инвестицията, съгласно одобрения проект, или водят до несъответствие с целите, дейностите, изискванията и критериите за подбор, определени в документите по чл. 3, ал. 1 и/или в административния договор;

Предложение за изменение на текста на т.2 от чл.50 (1):

Чл. 50. (1) Държавен фонд „Земеделие“, отказва изцяло или частично изплащането на финансовата помощ, когато: 2. одобреният проект е изпълнен неточно, включително когато бенефициентът е придобил активи и/или изпълнил дейности – предмет на подпомагането, с технически параметри, различни от одобрените от Държавен фонд „Земеделие“ или от Управляващия орган, **когато те представляват съществени отклонения/изменения**, или в отклонение от количествено-стойностна сметка, когато констатираните различия/отклонения водят до недопустимост или необоснованост на заявените за подпомагане дейности или разходи, или засягат основната цел на проекта, или променят предназначението на инвестицията, съгласно одобрения проект, или водят до несъответствие с целите, дейностите, изискванията и критериите за подбор, определени в документите по чл. 3, ал. 1 и/или в административния договор;

Аргумент: Не е необходимо редуциране на разходи когато е налице подобрение на одобрените технически параметри. Пример одобрено е придобиването на електрокар с капацитет на батерията 150Ah/48V, но в рамките на проекта за същата цена е доставен електрокар с капацитет на батерията 200Ah/48V. Видно промяната е изцяло в полза на бенефициента и спомага за постигане на по-голяма икономическа ефективност и ефикасност на извършените разходи, но все пак се явява разлика от одобрените технически параметри и би могло да доведе до отказ от изплащане на финансиране, ако критерият остане в сегашния си вид.

Задължително е да не се отказва помощ за отклонение от количествено-стойностна сметка, **което не се явява съществено съгласно ЗУТ**, тъй като не променя по никакъв начин функционалността или предназначението на инвестицията. Пример ако е предвидена доставка на LED осветление с мощност 60 W, но в рамките на проекта е поставено такова с 54 W, не следва да се отказва изплащането на финансовата помощ, тъй като посочената промяна е несъществена и по никакъв начин не влияе върху функционалността или приложението на инвестицията.

гр. София, 16.10.2024 г.

БАКЕП